

Zorunlu Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk Sigortası kapsamında yapılacak ödemeler

Kadir KÜÇÜK

Garanti Sigorta Hesabı Müdürü

14 Haziran 2007 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile Garanti Sigortası Hesabı'nın yerini, kapsamı daha da genişletilmiş olan Güvence Hesabı almıştır. Güvence Hesabına mevcut Karayolu Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasına ilaveten bundan önceki yazımızda bahsettiğimiz dört yeni branş daha ilave edilmiş ve ayrıca yeşil kart ödemeleri de Hesap kapsamına dahil edilmiştir.

Güvence Hesabı'na dahil edilen sigorta branşlarını ve bu sigortaların, kapsamlarını, özelliklerini ve Güvence Hesabı ile olan ilişkilerini buradan açıklamaya çalışacağız.

Güvence Hesabı kapsamına dahil edilen branşlardan Zorunlu Karayolu Taşımacılık Mali Sorumluluk Sigortası, (Kısaca Zorunlu Taşımacılık Sigortası) 10 Temmuz 2003 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 18 inci maddesi ile taşımacı firmalara yaptırılması zorunlu tutulmuştur.

Karayolu Taşıma Kanunu'nun 17 inci maddesiyle şehirlerarası ve uluslararası yolcu taşımacıları, duraklamalar dahil olmak üzere yolcunun kalkış noktasından varış noktasına kadar geçecek süre içinde meydana gelecek bir kaza nedeniyle yolcunun ölümü, yaralanması ve sakat kalması halinde ya da eşyasının zarara uğramasından dolayı sorumlu tutulmuştur. 18 inci madde ile de taşımacılara, eşyaya gelen zararlar hariç yolculara gelebilecek her

nevi bedeni zararlar için Zorunlu Taşımacılık Sigortası yaptırma zorunluluğu getirilmiştir.

ZORUNLU TAŞIMACILIK SİGORTASI

Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile faaliyetin kapsamı, "kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yapılan yolcu ve eşya taşımalarını, taşımacı, acente, taşıma işleri komisyonculuğu, nakliyat ambarı işletmeciliği, kargo işletmeciliği, lojistik işletmeciliği, taşıma işleri organizatörlüğü, terminal işletmeciliği, oto kiralama işletmeciliği, dağıtıcılık ve benzeri faaliyet yapanlar ile taşıma işlerinde çalışanlar, taşımalarda yararlanılan her türlü taşıt, araç, gereç yapılan ve benzerlerini kapsar" şeklinde çok geniş olarak tanımlanmıştır.

Ancak, özel otomobillerle ve bunların römorklarıyla yapılan taşımalar, genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler ve kamu iktisadi teşebbüslerine ait taşıtlarla yapılan ticari olmayan taşımalar, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait motorlu taşıt ve bunların römorkları ile yapılan taşımalar, lastik tekerlekli traktörlerle çekilen römorklarla yapılan taşımalar bu Yönetmelik kapsamı dışında tutulmuştur.

Karayolu Taşıma Kanunu'nun kapsamında da belirtildiği gibi Zorunlu Taşımacılık Sigortası, Türkiye'de faaliyet gösteren ve Kanunun 5. inci maddesine göre yetki belgesi almış taşımacıların yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde kullandıkları araçlar için yaptırılması zorunlu bir sigortadır. Yetki Belgesi almanın şartları K.Taşıma Yönetmeliği'nin 12 inci maddesinde açıklanmıştır. Madenin (a) ve (b) bendlerine göre taşımacılık yapacakların; a) Gerçek kişi olmaları halinde Tür-

kiye Cumhuriyeti tabiiyetinde olmaları, b) Tüzel kişi olmaları halinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş ve Türk Ticaret Siciline tescil edilmiş olmaları esastır.

Takip eden maddelerde aranacak diğer şartlar belirlenmiştir.

YÖNETMELİK KAPSAMI DIŞINDAKİ KONULAR

Yurt içinde yapılacak yolcu taşımacılığında, taşıma mesafesine bakılmaksızın il sınırları içinde yapılan yolcu taşımaları, 100 kilometreye kadar olan şehirlerarası yolcu taşımaları ile belediye sınırları ile mücavir alanı içindeki şehirçi taşımalar, bu Yönetmeliğin kapsamı dışında tutulmuştur. Bunlar için Bakanlıkça çıkarılacak Yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar, il sınırları içinde yapılan yolcu taşımaları ile 100 ki-

lometreye kadar olan şehirlerarası yolcu taşımaları il ve ilçe trafik komisyonları ile işbirliği yapılmak suretiyle ilgili valiliklerce, belediye sınırları ile mücavir alanı içindeki şehirçi taşımalar il ve ilçe trafik komisyonları ile işbirliği yapılmak suretiyle, ilgili belediyelerce bu Yönetmeliğin taşımacılar için getirdiği sorumluluk ve yükümlülükler dikkate alınarak düzenleme yapılır.

Zorunlu Taşımacılık Sigortasında, diğer zorunlu sorumluluk sigortalarında olduğu gibi sigortalı tarafından ileri sürülecek talepler kapsam dışında tutulmuştur. Sürücü, hizmetliler ve sigortalının eylemlerinden sorumlu olduğu diğer kişiler ile ilgili talepler de kapsam dışına dahil edilmiştir.

Biletsiz yolcu talepleri ile yolcuların beraberrinde, taşıtta veya çekilen romorklarda taşınan eşyalara gelebilecek zararlara ilişkin talepler kapsam dışında bırakılmıştır.

MANEVİ TAZMİNAT TALEPLERİ

Her nevi manevi tazminat talepleri, çalınma veya gasbedilme olaylarında taşıtın çalındığını veya gasbedildiğini bilerek taşıta binen kişilerin uğrayacakları zararlar nedeniyle ileri sürecekleri talepler kapsam dışında kalmaktadır.

Savaş hali, nükleer, biyolojik, kimyasal risklerin meydana getirdiği zararlar, grev, lokavt hallerinde meydana gelecek zararlar, terör, cinayet ve cürüm gibi olaylar sonucu meydana gelecek zararlar, deprem, yanardağ püskürmesi, sel ve su baskınları, yer kayması ve fırtına gibi doğal afetler neticesi meydana gelecek zararlar, tehlikede bulunan şahıs ve malları kurtarmak için bile bile tehlikeye maruz kalınması sonucu meydana gelecek zararlar ile dolaylı şekilde uğranılan zararlardan dolayı yöneltilecek tazminat talepleri kapsam dışında tutulmuştur.

Sonuç olarak, yukarıda kapsamı açıklanan taşımacılık faaliyetlerinde bulunan araçlar için taşımacıların Zorunlu Taşımacılık Sigortası yaptırmaları zorunluluğu bulunmaktadır. Bu kapsama girdiği halde sigortası yaptırılmamış araçlar ile seyahat esnasında meydana gelen kazalarda bedeni zararlara ilişkin talepler, yeni Sigortacılık Kanunu ile birlikte 14 Haziran 2007 Tarihinden itibaren Güvence Hesabı'ndan karşılanacaktır. ■